

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

1. คำนิยามสำคัญ

“โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ตั้งโรงงาน” หมายความว่า การก่อสร้างอาคารเพื่อติดตั้งเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน หรือนำเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงานมาติดตั้งในอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่จะประกอบกิจการ

“ประกอบกิจการโรงงาน” หมายความว่า การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามลักษณะกิจการของโรงงานแต่ไม่รวมถึงการทดลองเดินเครื่องจักร

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายตามความเหมาะสม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

2. การประกอบกิจการโรงงาน (หมวด 1)

2.1 โรงงานแบ่งตามประเภท ชนิด หรือขนาด เป็น 3 จำพวก ดังนี้

โรงงานจำพวกที่ 1 สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน

โรงงานจำพวกที่ 2 เมื่อจะเริ่มประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน เมื่อได้รับใบแจ้งแล้ว จึงจะประกอบกิจการโรงงานได้ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และประกาศของรัฐมนตรีย่อยที่ออกกฎกระทรวงดังกล่าว

(1) ผู้ประกอบกิจการจะดำเนินการประกอบกิจการโรงงานให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้งและให้ผู้แจ้งประกอบกิจการโรงงานได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

(2) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งของผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว

(3) การเลิกประกอบกิจการ การโอน การให้เช่า หรือการให้เช่าซื้อโรงงาน ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว

(4) ในกรณีที่มีกฎกระทรวง หรือประกาศของรัฐมนตรี ทำให้ โรงงานจำพวกที่ 2 เปลี่ยนเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ผู้ประกอบกิจการสามารถยื่นคำขอใบอนุญาตภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นมีผลบังคับให้ผู้ยื่นดำเนินการประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้ ในฐานะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตและให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตไม่ชักช้า

(5) การประกอบกิจการโรงงานภายในเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือเขต นิคมอุตสาหกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ หรือได้รับอนุญาตแล้วแต่กรณี โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน กฎกระทรวง ประกาศของรัฐมนตรี และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการ โรงงานตามพระราชบัญญัตินี้ โดยถือว่าเป็นผู้แจ้งหรือผู้รับใบอนุญาตแล้วแต่กรณี

(6) ถ้าโรงงานหยุดดำเนินงานติดต่อกันเกินกว่าหนึ่งปีผู้ประกอบกิจการต้อง แจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันพ้นกำหนดหนึ่งปี ถ้าจะประกอบ กิจการโรงงานต่อไป ให้แจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนเริ่มประกอบกิจการ

(7) ผู้ประกอบกิจการโรงงาน ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาที่ยังประกอบกิจการโรงงาน ถ้าไม่ชำระ ค่าธรรมเนียมรายปีโดยไม่มีเหตุอันสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ยื่นหยุดการประกอบ กิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่มครบจำนวน

โรงงานจำพวกที่ 3 การตั้งโรงงานต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อน จึงจะ ดำเนินการได้ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และประกาศของรัฐมนตรี

ทั้งนี้ **กฎกระทรวง (พ.ศ.2535)** ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ได้แบ่งโรงงานตามประเภทหรือชนิดที่ระบุในบัญชีท้ายกฎกระทรวง ไว้ทั้งหมด 104 โรงงาน ขอยกตัวอย่างโรงงานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมีและวัตถุอันตราย เช่น โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ เคมีภัณฑ์ สารเคมีหรือวัสดุเคมีซึ่งมิใช่ปุ๋ยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียมถ่านหินหรือลิกไนต์ อยางใด อยางหนึ่งและ โรงงานผลิตก๊าซซึ่งมิใช่ก๊าซธรรมชาติ ส่งหรือจำหน่ายก๊าซ เป็นต้น

2.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงให้โรงงาน จำพวกใดจำพวกหนึ่ง หรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะของอาคารโรงงาน ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ และกำหนดให้มีคนงานซึ่งมีความรู้เฉพาะตามประเภท ชนิด หรือขนาดของโรงงานรวมทั้งจัดให้มี อุปกรณ์เครื่องมืออื่นใด เพื่อป้องกันระงับหรือบรรเทาอันตรายความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจ เกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินในโรงงาน หรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน กำหนดมาตรฐานและวิธีการ

ควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน จัดให้มีเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นประจำโรงงาน และกำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงานประกอบกิจการโรงงาน รวมทั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ห้องที่ใดห้องที่หนึ่งเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรมได้

2.3 ในกรณีที่จะต้องมีการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักร อาจมีการกำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบโรงงานแทนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ได้

2.4 ใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต

ใบอนุญาต ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ห้า นับแต่ปีที่เริ่มประกอบกิจการโรงงาน เว้นแต่มีการย้ายโรงงาน หรือมีการเลิกประกอบกิจการโรงงาน ให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุในวันที่ยื่นคำขอรับใบแทนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย (มาตรา 25)

การขอต่อใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอต่อใบอนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะเป็นผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตถ้าตรวจสอบแล้วปรากฏว่าโรงงานและเครื่องจักรมีลักษณะถูกต้องตามประกาศของรัฐมนตรี และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตต่ออายุใบอนุญาตได้ หากมีกรณีที่ไม่ถูกต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อแก้ไขแล้วให้ต่ออายุใบอนุญาตได้ถ้าหากไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต ถ้าผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ทันกำหนดเวลาที่ให้ยื่นคำขอ ประสงค์จะประกอบกิจการโรงงานต่อไป และได้มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในระยะเวลาที่กำหนดและการประกอบกิจการโรงงานในระหว่างนั้น ให้ถือว่าได้มีการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาตแล้ว เมื่อได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้นั้นเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละสี่สิบของค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตหากพ้นกำหนดหกสิบวันต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่ (มาตรา 15)

2.5 การขยาย โอน ย้าย โรงงานและการเลิกประกอบกิจการโรงงาน

การขยายโรงงาน ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การเพิ่มจำนวน เปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรทำให้มีกำลังรวมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป เครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าไม่เกินหนึ่งร้อยแรงม้า หรือเพิ่มขึ้นตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป เครื่องจักรเดิมมีกำลังรวมเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าเกินกว่าหนึ่งร้อยแรงม้าและการเพิ่มหรือแก้ไขส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารโรงงานทำให้ฐานรากเดิมของอาคารโรงงานฐานใดฐานหนึ่งต้องรับน้ำหนักเพิ่มขึ้นตั้งแต่ห้าร้อยกิโลกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการขยายโรงงาน

เมื่อผู้รับใบอนุญาตเพิ่มจำนวน เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต เครื่องจักรที่ใช้เป็นเครื่องต้นกำลัง หรือพลังงานของเครื่องจักรเป็นอย่างอื่นแต่ไม่ถึงขั้นขยายโรงงาน หรือเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงานออกไป หรือก่อสร้างอาคารโรงงานเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อประโยชน์แก่กิจการโรงงานนั้นโดยตรง ทำให้เนื้อที่ของอาคารโรงงานเพิ่มขึ้นตั้งแต่ร้อยละห้าสิบขึ้นไป ในกรณีเนื้อที่ของอาคารโรงงานไม่เกินสองร้อยตารางเมตร หรือเพิ่มขึ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยตารางเมตรขึ้นไปในกรณีเนื้อที่ของโรงงานมีเกินกว่าสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เพิ่มจำนวน เปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร หรือเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงาน หรือก่อสร้างอาคารโรงงานนั้นเพิ่มขึ้นแล้วแต่กรณี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเพิ่มจำนวน เปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักร หรือการเพิ่มเนื้อที่อาคารโรงงานหรือการก่อสร้างโรงงานเพิ่มขึ้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การโอนการประกอบกิจการโรงงาน ให้เช่าหรือให้เช่าซื้อโรงงานหรือขายโรงงาน ถือว่าผู้นั้นได้เลิกประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่วันที่โอนการประกอบกิจการโรงงาน ให้เช่าหรือให้เช่าซื้อหรือขายโรงงาน ให้ผู้รับโอนการประกอบกิจการโรงงาน ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อโรงงานหรือผู้ซื้อโรงงานนั้นต้องขอรับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ถือว่ามี การเลิกประกอบกิจการโรงงาน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้ว ให้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้ในระหว่างที่รอรับใบอนุญาต ถือว่าผู้ยื่นคำขอนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

ผู้รับใบอนุญาตตายให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็นถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบกิจการโรงงานต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเข้าประกอบกิจการโรงงานเป็นผู้รับใบอนุญาต ในกรณีผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้ถือว่าผู้อนุบาลซึ่งเข้าประกอบกิจการโรงงานเป็นผู้รับใบอนุญาต

การย้ายโรงงานไปยังที่อื่น ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการตั้งโรงงานใหม่(มาตรา 27)

การเลิกประกอบกิจการโรงงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลิกประกอบกิจการโรงงาน (มาตรา 28)

3. การกำกับและดูแลโรงงาน (หมวด 2)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยอนุมติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่อง จำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือขยายหรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบหรือปัจจัย หรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตโรงงาน กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายและให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้ง

หรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภท หรือให้ส่งผลผลิตออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน (มาตรา 32)

4. อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา 35)

(1) เข้าไปในโรงงานหรืออาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่มีเหตุควรสงสัยว่าจะประกอบกิจการโรงงานในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบสภาพโรงงาน อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ สภาพเครื่องจักร หรือการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(2) นำตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่สงสัยเกี่ยวกับคุณภาพในปริมาณพอสมควรเพื่อตรวจสอบคุณภาพพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(3) ตรวจ ค้น กัก ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ สมุดบัญชี เอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าการประกอบกิจการของโรงงานอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงาน หรือที่อยู่ใกล้เคียงโรงงาน หรือมีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(4) เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(5) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ 4 มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย (มาตรา 36)

(6) สั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ (มาตรา 37)

(7) ผูกมัดประทับตราเครื่องจักร เพื่อมิให้เครื่องจักรทำงานได้ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย

(8) ส่งคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ณ ภูมิลำเนา หรือโรงงานของบุคคลซึ่งระบุนไว้ในคำสั่ง ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้ (มาตรา 38)

(9) ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งคำสั่งแล้ว แต่บุคคลซึ่งระบุนไว้ในคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมรับคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไปเป็นพยาน เพื่อวางคำสั่งไว้ ณ ที่นั้น แต่ถ้าไม่พบบุคคลซึ่งระบุนไว้ในคำสั่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของบุคคลนั้น จะส่งให้กับบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งอยู่หรือทำงาน ณ ที่นั้นก็ได้ และถ้าไม่พบบุคคลใด หรือพบแต่ไม่มีบุคคลโดยยอมรับไว้แทน ให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือโรงงานนั้นต่อหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ไปเป็นพยาน (มาตรา 38)

5. กรณีมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในโรงงานเนื่องจากโรงงานหรือเครื่องจักรของโรงงานเป็นเหตุ แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) กรณีอุบัติเหตุที่นั้นเป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตาย เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บซึ่งภายหลังเจ็ดสิบสองชั่วโมงแล้ว ยังไม่สามารถทำงานในหน้าที่เดิมได้ ให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามวันนับแต่วันตายหรือวันครบกำหนดเจ็ดสิบสองชั่วโมงแล้วแต่กรณี

(2) กรณีอุบัติเหตุที่นั้นเป็นเหตุให้โรงงานต้องหยุดดำเนินการเกินกว่าเจ็ดวัน ให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบวันนับแต่วันเกิดอุบัติเหตุ (มาตรา 34)

6. กรณีที่การประกอบกิจการโรงงานก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

ในกรณีที่ผู้ประกอบการกิจการโรงงานใดจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีเหตุอันควรหรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงานใด อาจจะทำให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวและปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นเสียใหม่ หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบการกิจการโรงงานได้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายสั่งให้ผู้ประกอบการโรงงานต่อไปได้

ถ้าผู้ประกอบการกิจการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งปิดโรงงานได้และในกรณีที่ เป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ให้คำสั่งปิดโรงงานดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตด้วย (มาตรา 39)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการกิจการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้ามีเหตุที่ทางราชการสมควรเข้าไปดำเนินการแทน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมอบหมายให้บุคคลใด ๆ เข้าจัดการแก้ไขเพื่อให้เป็นตามคำสั่งนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบการกิจการโรงงานต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดการนั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของจำนวนเงินดังกล่าว (มาตรา 42)

7. บทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการจำพวกต่าง ๆ ต้องระวางโทษทั้งปรับหรือโทษจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 45-64)

8. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535

1. กฎกระทรวง (พ.ศ.2535) กำหนดประเภทหรือชนิดของโรงงาน

2. กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งโรงงาน สภาพแวดล้อม ลักษณะอาคารหรือลักษณะภายในของโรงงานและลักษณะ ประเภทหรือชนิดของ เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งทีนำมาใช้ในโรงงาน คนงานประจำโรงงาน กำหนดวิธีการควบคุม การปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการประกอบ กิจการโรงงาน
3. กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2535) กำหนดให้โรงงานประเภทที่มีการประกอบ กิจการที่ยุ่งยากซับซ้อนหรือที่จะต้องใช้หลักวิชาการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะ ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับ การประกอบกิจการโรงงานตามที่ทางราชการกำหนด
4. กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535) ว่าด้วยแบบและรายละเอียดที่ผู้ประกอบการ กิจการโรงงานจำพวกที่ 2 ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทราบก่อนเริ่มประกอบกิจการโรงงานรวมทั้ง แบบใบรับแจ้ง
5. กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2535) กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการขออนุญาตและการอนุญาตสำหรับโรงงานจำพวกที่ 3 ในการประกอบกิจการโรงงาน การขยายโรงงานการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน
6. กฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2535) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานจำพวกที่ 3 ต้องแจ้งวัน เวลา และระยะเวลาที่อาจใช้เพื่อการทดลองเดินเครื่องจักรให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ทราบ
7. กฎกระทรวง ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบ กิจการโรงงาน
8. กฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2535) กำหนดให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 และโรงงานจำพวกที่ 3 ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี
9. กฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2538) กำหนดข้อมูลจำเป็นที่เกี่ยวกับการประกอบ กิจการโรงงานที่ผู้ประกอบการโรงงานต้องแจ้งให้ทราบและกำหนดประเภทหรือชนิดของโรงงานที่ ต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าว
10. กฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2539) ว่าด้วยการยกเว้นค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บ ตามพระราชบัญญัติโรงงานพ.ศ.2535 แก่ผู้ประกอบการกิจการโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป ภายใต้โครงการ หลวงและโครงการตามพระราชดำริ
11. กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2539) กำหนดวิธีการควบคุมการระบายน้ำทิ้งและ ระบายอากาศเสียออกจากโรงงาน
12. กฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2540) ว่าด้วยการยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปี ให้แก่ ผู้ประกอบการกิจการโรงงานจำพวกที่ 2 หรือจำพวกที่ 3 ในเขตนิคมอุตสาหกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม

13. กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2540) ว่าด้วยการยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับปี พ.ศ.2541 ถึง พ.ศ.2545 ให้แก่ผู้ประกอบการโรงงานซึ่งโรงงานได้รับความเสียหายจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2535 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2538

14. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน

15. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง นโยบายอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์นั่ง

16. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดห้องที่ภายในเขตอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรีเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม

17. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 10 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง การตั้ง หรือขยายโรงงานผลิตและการห้ามใช้สีย้อมกลุ่มสีเบนซินดิน และกลุ่มสีโครมในอุตสาหกรรมฟอกย้อมและตกแต่งสี

18. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 9 (พ.ศ.2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน

19. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน

20. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า

21. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง ห้ามโรงงานผลิตตู้เย็นที่ใช้ในบ้านเรือน (Household Refrigerator) ใช้สารซีเอฟซี (CFCs) ในกระบวนการผลิต

22. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง ห้ามตั้งหรือขยายโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์ที่ใช้สารซีเอฟซี (CFCs) เป็นสารผลักดันในผลิตภัณฑ์กระป๋องสเปรย์

23. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 6 (พ.ศ.2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว

24. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว

25. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง คุณสมบัติเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเกี่ยวกับโรงงานที่มีการใช้

สารกัมมันตรังสี

26. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับชนิด จำนวน แหล่งที่มา วิธีการใช้ และการเก็บรักษาสารกัมมันตรังสี

27. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 3 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน

28 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง มิให้ใช้บังคับการห้ามตั้งโรงงานภายในระยะทางจากเขตที่กำหนดแก่โรงงานจำพวกที่ 1 และโรงงานจำพวกที่ 2 และให้เว้นระยะทางการห้ามตั้งโรงงานภายในระยะห่างจากเขตที่กำหนดแก่โรงงานจำพวกที่ 3

29 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 12 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน (เพิ่มเติม)

30. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 1 (พ.ศ.2545) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่องมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน

31. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานผลิตหรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า พ.ศ.2544

32. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการประกอบกิจการโรงงานผลิตคอนกรีตผสม

33. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดท้องที่ภายในตำบลบางเพรียง อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตชุมชนอุตสาหกรรม

34. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานประเภทต่าง ๆ ต้องติดตั้งเครื่องมือ หรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติ พ.ศ. 2544

35. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำหนดชนิดและขนาดของโรงงาน กำหนดวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมดูแลผู้ปฏิบัติงานประจำ และหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้ควบคุมดูแลสำหรับระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2545

36. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดปริมาณสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากปล่องเตาเผา สิ่งปฏิภูล หรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วที่เป็นอันตรายจากอุตสาหกรรม พ.ศ.2545

37. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ 105 และลำดับที่ 106

38. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาทำเลที่ตั้งสภาพแวดล้อมของโรงงานหลอมตะกั่วแบตเตอรี่เก่า

39. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการโรงงานหลอม ตะกั่วจากแบตเตอรี่เก่าเกี่ยวกับการดำเนินการกำจัด ขยะสิ่งปฏิกูลและวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว
40. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การรายงานข้อมูลต่าง ๆ ของโรงงานหลอม ตะกั่วจากแบตเตอรี่เก่า
41. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการ ประกอบกิจการโรงงานหลอมแบตเตอรี่เก่า
42. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานที่ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสีย ต้องติดตั้งเครื่องจักรพิเศษและเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์เพิ่มเติม พ.ศ.2547
43. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมออกตามความใน พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดท้องที่บางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตประกอบการ อุตสาหกรรม
44. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ ระบายออกจากโรงงานปูนซีเมนต์ พ.ศ.2547
45. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการ ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2546
46. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะน้ำทิ้งที่ระบายออกนอก โรงงานให้มีค่าแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2539) เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน
47. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดโรงงานที่ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสีย ต้องติดตั้งเครื่องจักรพิเศษและเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์เพิ่มเติม พ.ศ.2547
48. ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 214/2537 เรื่องกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งจาก โรงงานอุตสาหกรรม
49. ประกาศกรมเจ้าท่า ที่ 419/2540 เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบาย น้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม
50. ระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์การชี้บ่งอันตรายการประเมิน ความเสี่ยง และการจัดทำแผนงานบริหารจัดการความเสี่ยง พ.ศ.2543
51. ระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรมว่าด้วยเรื่องรายละเอียดหลักเกณฑ์การพิจารณา อนุญาต ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ 105 และลำดับที่ 106

10. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมโรงงานอุตสาหกรรม โทร. 0-2202-4000

11. แหล่งที่มาของข้อมูล

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

จัดทำโดย

นางสาวสุณีย์ วัชรสิริกุล

นิติกรชำนาญการพิเศษ

<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%c332/%c332-20-2535-001.pdf>

ปรับปรุงข้อมูล ณ วันที่ 19 ตุลาคม 2558

กองกฎหมาย